

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальне адміністрування

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 23 «Соціальна робота»

(шифр і галузь знань)

спеціальність 231 «Соціальна робота (Соціальна робота)»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
« ____ » _____ 201_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальне адміністрування
(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 23 «Соціальна робота»
(шифр і галузь знань)

спеціальність 231 «Соціальна робота (Соціальна робота)»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Соціальне адміністрування» для студентів спеціальності «Соціальна робота».

Розробники: Т. П. Спіріна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від «30» серпня 2017 року № 8

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

_____ (Т.Г. Веретенко)

Розподіл годин звірено з навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н.А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Соціальне адміністрування»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення соціального адміністрування є оволодіння теоретичними знаннями з питань соціального адміністрування й набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетентностей, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника суб'єкта соціального адміністрування, у тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування. Сучасний кваліфікований фахівець має бути здатним виконувати складні завдання сьогодення.

За результатами вивчення дисципліни студенти **повинні знати**: предметну сферу і методологічну основу соціального адміністрування; перспективні наукові напрями розвитку соціального адміністрування; технології та процедури формування цілей публічного адміністрування; закони, принципи та механізми соціального адміністрування; засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування; основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах; особливості соціального адміністрування в добровільних об'єднаннях; особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у студентів повинні бути сформовані **вміння**:

- формувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта соціального адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління, застосовуючи методики визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;
- розробляти процедури та основний зміст кожного етапу впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;
- вживати заходів із упровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта соціальної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

Компетенції студентів:

Професійно-базові: *деонтологічна* (Готовність до абсолютного дотримання моральних норм та етичних принципів у соціальній роботі); *діагностична* (Вміння оцінити критичні стани та ризики, які можуть виникати у клієнтів та надати

відповідну допомогу. Вміння визначати та оцінювати актуальні соціальні проблеми, прогнозувати наступні зміни і впливи на соціальні об'єкти, визначати шляхи подолання проблем. Вміти організовувати та координувати партнерство й взаємодію з іншими соціальними інституціями, громадськими організаціями, залучення їх для проведення оцінки потреб особи та сім'ї. Готовність здійснювати моніторинг і оцінку ефективності окремих втручань та програм. Вміння готувати рекомендації для прийняття управлінських рішень та соціального проектування в умовах, коли дослідницьке завдання важко піддається формалізації); *технологічна* (Готовність до розроблення та реалізації соціальних технологій з урахування специфіки регіону, динаміки часу та особливостей ситуації. Здатність здійснювати ефективний моніторинг та оцінку впровадження технологій); *правозахисна* (вміння аналізувати характер і зміст законодавчих актів та інших нормативних документів, що регулюють правові відносини в різних соціальних сферах. Здатність до захисту, допомоги, підтримки прав та інтересів різних соціальних груп. Здатність до правового захисту та представництво інтересів клієнтів. Здатність до узгодження правової і матеріально – економічної бази соціального захисту населення. Вміння оцінювати проекти нормативно-правових актів, соціальні проекти і програми на предмет їх відповідності законним інтересам громадян і надавати висновок про доцільність та допустимість їх реалізації);

Професійно-спеціальні: *розуміння основ соціальної політики* (Розуміння соціальних проблем, соціальної структури й процесів на рівні суспільства та громади. Здатність використовувати знання в галузі соціальної політики, актуальних соціальних проблем та підходів у організації надання допомоги отримувачам послуг. Готовність до здійснення підготовки аналітичних, дослідницьких робіт у галузі соціальної політики); *розуміння економічних основ соціальної роботи* (Вміння організувати економічну діяльність соціальних установ та здійснювати економічний та фінансовий аналіз діяльності соціальних установ. Вміння планувати та впроваджувати програми допомоги клієнтам, включаючи кризове втручання та направлення до закладів, які надають фінансову та юридичну допомогу, помешкання, медичне лікування та інші послуги. Готовність до здійснення на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від форми власності перевірки правильності заповнення і видачі документів, пов'язаних із нарахуванням та виплатою доходів і майновим станом, що враховується під час визначення права на отримання державної соціальної допомоги та обчислення її розміру); *володіння методикою соціологічного дослідження та методами статистики* (Оперування основними методами та техніками соціологічних досліджень, методами статистики; розуміння суспільних пріоритетів, соціальних процесів та суспільних відносин; здатність до проектування соціологічних досліджень, аналізу та інтерпретації їх результатів, використання у практичній діяльності); *розуміння соціально-психологічних особливостей різних категорій отримувачів послуг* (Вміння вибудовувати і

підтримувати робочі стосунки з отримувачем послуг, оцінювати, розуміти й інтерпретувати поведінку. Здатність використовувати широкий спектр прийомів і засобів розв'язання соціально-психологічних проблем отримувачів послуг, їх варіативність у застосуванні державними, громадськими, приватними установами та організаціями соціальної сфери. Вміння провести інтерв'ю із клієнтом, здійснювати оцінку потреб клієнтів, скласти індивідуальний план та впроваджувати його разом із отримувачем послуг з урахуванням його соціально-психологічних особливостей. Здатність допомогти клієнтам розвинути необхідні вміння та навички, а також забезпечення доступу до відповідних ресурсів та служб, необхідних для подолання складних життєвих обставин); *здатність до створення здоров'язберігаючого простору* (Здатність до формування здоров'язберігаючої поведінки у отримувачів послуг. Здатність до створення здоров'язберігаючого простору під час професійної діяльності. Готовність до впровадження діяльності зі збереження та зміцнення громадського здоров'я, вміння створювати відповідні умови); *вміння планувати та здійснювати професійний саморозвиток та вдосконалення* (Здатність навчатися протягом життя, підвищувати професійну компетентність, планувати і здійснювати професійний саморозвиток, самопізнання, самовизначення, самоорганізацію; планувати програму професійного самовдосконалення); *вміння здійснювати адвокаційну діяльність та менторську підтримку* (Вміння здійснювати адвокаційну діяльність та менторську підтримку, формувати підтримуючу мережу клієнта. Здатність виконувати супервізорські функції в соціальній роботі (освітню, підтримуючу, контрольну): інформувати, роз'яснювати, спрямовувати колег, допомагати їм знайти необхідне рішення, радити, пропонувати нові методики і технології; надавати особистісну підтримку колегам, через зняття або пом'якшення напруження від роботи, пошук додаткових джерел підтримки життєвого тону фахівця); *вміння здійснювати соціальну терапію* (Володіння основними терапевтичними і практичними методами надання першої психологічної допомоги особі чи групі осіб у вирішенні певних емоційних проблем, розвитку соціальних навичок подолання стресу, зміні ціннісних орієнтацій, спрямуванні асоціальних орієнтацій у конструктивне русло. Володіння терапевтичними загальними і конкретними технологіями соціальної терапії (трудова терапія, терапія самовиховання, арттерапія, ігрова терапія тощо). Вміння працювати у команді із психотерапевтом); *вміння розробляти впроваджувати інноваційні форми та методи соціальної роботи* (Знання інноваційних форм та методів соціальної роботи з різними групами отримувачів послуг.

Здатність адаптовувати інноваційні форми і методи роботи до сучасних реалій).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7 кредитів ECTS.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 210 год., з них 28 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 140 год., модульний контроль – 14 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Соціальне адміністрування» завершується складанням *заліку*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: «Соціальне адміністрування»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 23 «Соціальна робота»	нормативна	
	Спеціальність 231 «Соціальна робота (Соціальна робота)»		
Модулів – 7		Рік підготовки	
Змістових модулів – 7		6-й	
Загальна кількість годин – 210		Семестр	
		11-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		28 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		140 год.	
Вид контролю:			
залік			

II. Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовний модуль I. Теоретичні засади соціального адміністрування							
1	Наукові концепції соціального адміністрування як професійної діяльності у соціальній сфері.	4	4	2	2		
2	Соціальне адміністрування: поняття та наукові засади	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
Змістовний модуль II. Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування							
3	Підходи до розуміння публічного адміністрування.	4	4	2	2		
4	Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
Змістовний модуль III. Адміністрування в соціальному управлінні							
5	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	4	4	2	2		
6	Транспарентність як атрибутивна характеристика сучасного публічного управління	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
Змістовний модуль IV. Менеджмент в соціальній роботі							
7	Поняття менеджменту/адміністрування в соціальній роботі	4	4	2	2		
8	Контролінг у соціальному адмініструванні.	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2

Змістовний модуль V. Соціальна ефективність публічного адміністрування							
9	Поняття соціальної сфери та її зміст	4	4	2	2		
10	Результативність та ефективність публічного адміністрування	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
Змістовний модуль VI. Адміністрування: соціальна цінність і дієвість							
11	Роль адміністрування в суспільному розвитку і його значення	4	4	2	2		
12	Кадрове забезпечення соціальної роботи	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
Змістовний модуль VII. Професійна діяльність фахівця соціальної сфери							
13	Особистісні якості соціального працівника	4	4	2	2		
14	Проблеми професійного «вигорання» в соціальній роботі	26	4	2	2	20	2
	<i>Разом:</i>	30	8	4	4	20	2
	Всього годин:	210	56	28	28	140	14

III. Програма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «Теоретичні засади соціального адміністрування»

Лекція 1. Наукові концепції соціального адміністрування як професійної діяльності у соціальній сфері (2 год.).

Соціальне адміністрування як інтегральний науковий напрямок. Система теоретичних положень і концепцій. Теоретико-методологічні орієнтації, які можна представити у вигляді дихотомічних рядів. Організаційні моделі соціальних інституцій.

Основні поняття теми: адміністрування, моделі, соціальне адміністрування, соціальні інституції.

Семінарське заняття 1. Основні теорії управління суспільством. (2 год.).

Лекція 2. Соціальне адміністрування: поняття та наукові засади (2 год.).

Розвиток соціальної системи. Поняття «адміністрація», «адміністрування», «адміністративний менеджмент» у соціальній роботі. Публічне адміністрування як різновид соціального адміністрування. Принципи публічного адміністрування. Функції публічної адміністрації.

Основні поняття теми: адміністрація, адміністрування, адміністративний менеджмент, соціальне адміністрування, публічне адміністрування.

Семінарське заняття 2. Предмет і методологічна основа соціального адміністрування. (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування»

Лекція 3. Підходи до розуміння публічного адміністрування (2 год.).

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Співвідношення управління та адміністрування.

Основні поняття теми: адміністрування, соціальне адміністрування, публічне адміністрування, управління.

Семінарське заняття 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування (2 год.).

Лекція 4. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері (2 год.).

Формування підходів до соціальної політики. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.

Основні поняття теми: адміністрування, оцінювання, соціальне адміністрування, соціальна політика, публічне адміністрування, управління.

Семінарське заняття 4. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «Адміністрування в соціальному управлінні»

Лекція 5. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень (2 год.).

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Формування «дерева цілей».

Основні поняття теми: адміністрування, «дерево цілей», соціальне управління, публічне адміністрування, управлінські рішення, цінності.

Семінарське заняття 5. Цінності та "дерево цілей" публічного адміністрування (2 год.).

Лекція 6. Транспарентність як атрибутивна характеристика сучасного публічного управління (2 год.).

Підходи до розуміння транспарентності. Моделі транспарентності. Деконцентрація та децентралізація в системі публічного управління на місцевому рівні в Україні.

Основні поняття теми: адміністрування, деконцентрація, децентралізація, транспарентність, публічне адміністрування, моделі.

Семінарське заняття 6. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «Менеджмент в соціальній роботі»

Лекція 7. Поняття менеджменту/адміністрування в соціальній роботі (2 год.).

Підходи до розуміння поняття «менеджмент». Теорія управління за А. Файолем. Мілфордська конференції соціальних працівників. Планування в соціальному адмініструванні. Організаційна структура в соціальному адмініструванні.

Основні поняття теми: адміністрування, адміністративний менеджмент, соціальне адміністрування, структура, управління, цінності.

Семінарське заняття 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень (2 год.).

Лекція 8. Контролінг у соціальному адмініструванні (2 год.).

Процес керівництва в соціальному адмініструванні. Класичні теорії мотивації. Мотив і стимул: механізми ефективної діяльності. Методи стимулювання інноваційної діяльності. Контролінг у соціальному адмініструванні.

Основні поняття теми: адміністрування, соціальне адміністрування, мотивація, стимул, інноваційна діяльність, контролінг.

Семінарське заняття 8. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

«Соціальна ефективність публічного адміністрування»

Лекція 9. Поняття соціальної сфери та її зміст (2 год.).

Поняття соціальної сфери та її зміст. Основні компоненти соціальної сфери. Групи факторів соціального розвитку. Принципи, цілі та функції державного управління соціальною сферою.

Основні поняття теми: адміністрування, державного управління, розвиток, соціальне адміністрування, соціальна сфера, управління.

Семінарське заняття 9. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері (2 год.).

Лекція 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування (2 год.).

Ефективність управління. Підсумковий контроль ефективності. Критерії загальної соціальної ефективності. Чим визначається ефективність діяльності. Критерії оцінювання результативності управлінської діяльності. Аналіз та

оцінювання ефективності управлінської діяльності. Готовність соціальних працівників до здійснення управлінської діяльності.

Основні поняття теми: адміністрування, соціальна ефективність, оцінювання, публічне адміністрування, управлінська діяльність, управління.

Семінарське заняття 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

«Адміністрування: соціальна цінність і дієвість»

Лекція 11. Роль адміністрування в суспільному розвитку і його значення (2 год.).

Розуміння адміністрування у теорії управління. Механізми адміністрування. Система адміністрування. Стратегія «інвентаризації функцій». Комунікації державної організації. Соціальна цінність і дієвість адміністрування.

Основні поняття теми: адміністрування, інвентаризація функцій, управління, соціальне адміністрування, соціальна цінність, управління.

Семінарське заняття 11. Механізми та стилі публічного адміністрування (2 год.).

Лекція 12. Кадрове забезпечення соціальної роботи (2 год.).

Види організаційних структур управління персоналом. Підходи щодо дослідження управління персоналом. Об'єкт управління персоналом в організації. Співробітники відділу державної соціальної допомоги мають право. Діяльність фахівця з соціальної роботи. Кадри соціальних працівників кваліфікують за ознаками трудової зайнятості.

Основні поняття теми: адміністрування, соціальна допомога, організаційна структура, оцінювання, публічне адміністрування, персонал, соціальна робота, управління.

Семінарське заняття 12. Методи публічного адміністрування (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

«Професійна діяльність фахівця соціальної сфери»

Лекція 13. Особистісні якості соціального працівника (2 год.).

Специфіка моральних відношень у соціальній роботі. Ціннісні орієнтації соціального працівника, як фактор професійної придатливості.

Поліфункціональний характер соціальної роботи. Морально-етична культура майбутнього фахівця. Особистісні якості соціального працівника.

Основні поняття теми: адміністрування, мораль, соціальне адміністрування, соціальна цінність, ціннісні орієнтації, морально-етична культура.

Семінарське заняття 13. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях (2 год.).

Лекція 14. Проблеми професійного «вигорання» в соціальній роботі (2 год.).

Соціальна робота - емоційно навантажена діяльність. Розвиток професійного стресу у соціальних працівників. Модель С. Файнмана. Аналіз системи підтримки, яку використовує фахівець. Фактори, які провокують або допомагають уникнути професійного стресу.

Основні поняття теми: адміністрування, вигорання, діяльність, професійний стрес, соціальна робота.

Семінарське заняття 14. Відповідальність у публічному адмініструванні (2 год.).

Підсумковий модульний контроль (2 год.)

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Соціальне адміністрування»

Разом: 210 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 140 год., підсумковий контроль – 14 год.

Модулі	1	2	3	4	5	6	7
Назва модуля	Теоретичні засади соціального адміністрування	Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування	Адміністрування в соціальному управлінні	Менеджмент в соціальній роботі	Соціальна ефективність публічного адміністрування	Адміністрування: соціальна цінність і дієвість	Професійна діяльність фахівця соціальної сфери
Кількість балів за модуль	54	54	54	54	54	54	54
Теми лекцій	Наукові концепції соціального адміністрування як професійної діяльності у соціальній сфері Соціальне адміністрування: поняття та наукові засади	Підходи до розуміння публічного адміністрування Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень Транспарентність як атрибутівна характеристика сучасного публічного управління	Поняття менеджменту/адміністрування в соціальній роботі Контролінг у соціальному адмініструванні.	Поняття соціальної сфери та її зміст Результативність та ефективність публічного адміністрування	Роль адміністрування в суспільному розвитку і його значення Кадрове забезпечення соціальної роботи	Особистісні якості соціального працівника (1 бал) Проблеми професійного «вигорання» в соціальній роботі
Теми семінарських занять	Основні теорії управління суспільством Предмет і методологічна основа соціального адміністрування	Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер	Цінності та "дерево цілей" публічного адміністрування Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень	Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері Результативність та ефективність публічного адміністрування	Механізми та стилі публічного адміністрування Методи публічного адміністрування	Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях Відповідальність у публічному адмініструванні
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	МКР 1 (25 балів)	МКР 2 (25 балів)	МКР 3 (25 балів)	МКР 4 (25 балів)	МКР 5 (25 балів)	МКР 6 (25 балів)	МКР 7 (25 балів)
Підсумковий контроль	Залік						
Розрахунок	100 балів – семестр, 378:100=3,78, Студент набрав <u>Δ</u> балів, Розрахунок: А: 3,78=_____ загальна сума балів						

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «Теоретичні засади соціального адміністрування»

Семінарське заняття 1. Основні теорії управління суспільством. (2 год.).

1. Джерела ідей управління суспільством і країною.
2. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
3. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття.
4. Японський варіант людських стосунків.
5. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи.
6. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.
7. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 3, 9, 10, 11

Семінарське заняття 2. Предмет і методологічна основа соціального адміністрування. (2 год.).

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
2. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа.
3. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
4. Співвідношення управління та адміністрування.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 2, 3, 9, 10, 13

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування»

Семінарське заняття 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування (2 год.).

1. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
2. Сутнісні характеристики громадянського суспільства.
3. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.

5. Формування великого різноманіття цінностей та відносин у громадянському суспільстві: світовий виклик.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7, 10

Семінарське заняття 4. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер (2 год.).

1. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії.

2. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах.

3. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.

4. Публічна сфера і публічна політика.

5. Синергетичний ефект соціальної сфери.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

«Адміністрування в соціальному управлінні»

Семінарське заняття 5. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування (2 год.).

1. Цінності та цілі суспільства і держави.

2. Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.

3. Формування «дерева цілей».

4. Визначте, яким чином впливають цінності на процес формування цілей на державному рівні.

5. Поясніть особливості формування дерева цілей на державному рівні з публічного адміністрування.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7

Семінарське заняття 6. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. (2 год.).

1. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

2. Співвідношення цілей, ресурсного забезпечення та засобів досягнення поставлених цілей у публічному адмініструванні.

3. Фактори, що заважають досягненню цілей.

4. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7, 12

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV
«Менеджмент в соціальній роботі»

Семінарське заняття 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень (2 год.).

1. Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія.

2. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

3. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7, 11

Семінарське заняття 8. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень (2 год.).

1. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.

2. Послідовність етапів прийняття рішень.

3. Динаміка виконання рішень.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V
«Соціальна ефективність публічного адміністрування»

Семінарське заняття 9. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері (2 год.).

1. Формування підходів до соціальної політики.

2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.

3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.

4. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 7, 12

Семінарське заняття 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування (2 год.).

1. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

2. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

3. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

4. Контрактна система та неокорпоративізм.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 1, 6, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

«Адміністрування: соціальна цінність і дієвість»

Семінарське заняття 11. Механізми та стилі публічного адміністрування (2 год.).

1. Структура механізму та органів публічного адміністрування.

2. Типологізація органів публічного адміністрування.

3. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.

4. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.

5. Проблеми вибору найкращої форми правління.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 4, 6, 7, 11

Семінарське заняття 12. Методи публічного адміністрування (2 год.).

1. Застосування демократичних методів.

2. Стель публічного адміністрування.

3. Методи прямого та непрямого адміністративного впливу.

4. Особливості територіально-адміністративного публічного управління.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 3, 6, 8, 13

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

«Професійна діяльність фахівця соціальної сфери»

Семінарське заняття 13. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях (2 год.).

1. Поняття та види добровільних об'єднань.
2. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях.
3. Управління в громадських об'єднаннях.
4. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 2, 6, 7, 9, 12

Семінарське заняття 14. Відповідальність у публічному адмініструванні (2 год.).

1. Правопорушення та відповідальність.
2. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
3. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
4. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Література

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 5, 6, 7, 10, 12

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях.

Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Завдання виконуються у зошитах для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Теоретичні засади соціального адміністрування (20 год.).

1. Скласти опорну блок-схему до теоретичного матеріалу лекції 1.
2. Складіть термінологічний словник не менше 10 понять

Самостійна робота 2. Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування (20 год.).

1. Підготувати аналіз однієї статті, присвяченої висвітленню основних засад соціального адміністрування.

2. Створіть порівняльну таблицю – визначення понять «адміністрування», «соціальне адміністрування», «публічне адміністрування», «адміністративний менеджмент» за різними джерелами (не менше 10 джерел).

Автор, джерело, рік видання, кількість сторінок	Визначення

Самостійна робота 3. Адміністрування в соціальному управлінні (20 год.).

1. Розробити методичні рекомендації для соціального працівника-управлінця, щоб уникнути помилок при прийнятті рішень, аби добитися більшого успіху в майбутньому.

Самостійна робота 4. Менеджмент в соціальній роботі (20 год.).

1. Використовуючи пошукові системи PABMED, Google Scholar запропонуйте 5 зарубіжних та 5 вітчизняних наукових публікацій, досліджень з питань стандартів надання соціальних послуг. Проаналізуйте ці публікації та напишіть анотацію (до 30 слів) по кожній з них.

2. У чому полягають основні проблеми здійснення контролінгу у соціальній сфері?

Самостійна робота 5. Соціальна ефективність публічного адміністрування (20 год.).

Розробити зміст анкети, метою якої є визначення ступеню ефективності публічного адміністрування у соціальній сфері (зміст анкети розробляється кожним студентом окремо).

Самостійна робота 6. Адміністрування: соціальна цінність і дієвість (20 год.).

1. Скласти 5 тестових завдань до змістового модуля «Адміністрування: соціальна цінність і дієвість», з них: 1 - у закритій формі (одноваріантне), 1 - у закритій формі (багатоваріантне), 1 - відкрите запитання (відповідь текстом), 1 - на відповідність, 1 - на встановлення порядку виконання дій (операцій, етапів тощо).

Самостійна робота 7. Професійна діяльність фахівця соціальної сфери (20 год.).

1. Скласти 5 тестових завдань до змістового модуля «Професійна діяльність фахівця соціальної сфери», з них: 1- у закритій формі (одноваріантне), 1- у закритій формі (багатоваріантне), 1- відкрите запитання (відповідь текстом), 1- на відповідність, 1- на встановлення порядку виконання дій (операцій, етапів тощо).

2. Визначте, проранжуйте та обґрунтуйте професійно важливі якості особистості соціального працівника, які перешкоджають виникненню стресу.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «Теоретичні засади соціального адміністрування»		
Теми 1-2. Наукові концепції соціального адміністрування як професійної діяльності у соціальній сфері. Соціальне адміністрування: поняття та наукові засади (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Публічне адміністрування, як різновид соціального адміністрування»		
Тема 3-4. Підходи до розуміння публічного адміністрування. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «Адміністрування в соціальному управлінні»		
Тема 5-6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень. Транспарентність як атрибутивна характеристика сучасного публічного управління (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «Менеджмент в соціальній роботі»		
Тема 7-8. Поняття менеджменту/адміністрування в соціальній роботі. Контролінг у соціальному адмініструванні (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V «Основні засади адміністрування в соціальній сфері»		
Тема 9-10. Поняття соціальної сфери та її зміст. Результативність та ефективність публічного адміністрування (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ VI «Адміністрування: соціальна цінність і дієвість»		
Тема 11-12. Роль адміністрування в суспільному розвитку і його значення. Кадрове забезпечення соціальної роботи (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ VII «Професійна діяльність фахівця соціальної сфери»		
Тема 13-14. Особистісні якості соціального працівника. Проблеми професійного «вигорання» в соціальній роботі (20 год.).	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, залік	5
<i>Разом: 140 год.</i>	<i>Разом:</i>	35

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Соціальне адміністрування» оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій (14x1)	14
2.	Відвідування семінарських занять (14x1)	14
3.	Відповідь на семінарських заняттях (14x10)	140
4.	Модульні контрольні роботи (7x25)	175
5.	Самостійна робота (7x5)	35
Максимальна кількість балів		378
Форма контролю - залік	100 балів – семестр $378:100=3,78$ Студент набрав <u>A</u> балів Розрахунок: $A: 3,78=$ _____ балів Оцінка за шкалою	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS
01 – 34	F
35 – 59	FX
60 – 68	E
69 – 74	D
75 – 81	C
82 – 89	B
90 – 100	A

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань

	балів	(умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп’ютерної діагностики.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- електронний курс на <http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=2677>
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- телевізор;
- DVD-програвач; мультимедійний проектор; портативний комп'ютер.
- презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час семінарських занять.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Абраменко П. О. Публічне адміністрування: курс лекцій / П. О. Абраменко. – Харк. нац. аграр. ун-т. – Х. : ХНАУ, 2014. – 291 с.
2. Основи публічного адміністрування : навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання другого (магістерського) рівня галузь знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун, О. М. Соловійова та ін. – Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 79 с.

Додаткова:

1. Енциклопедія державного управління. У 8 т. - Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський [та ін.] - Львів : ЛРІДУ, НАДУ, 2011. - 712 с.
2. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух та ін. [за ред. В. В. Коваленка]. - К. : Юрінком інтер, 2012. – 808 с.
3. Шатило О. А. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів спеціальностей «Менеджмент організацій і адміністрування» та «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності») / О. А. Шатило ; Житомирський державний технологічний університет. – Житомир : Кафедра менеджменту організацій і адміністрування ЖДТУ, 2014. – 51 с.
4. Чернов С. І. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів всіх форм навчання за спеціальністю 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)») / С. І. Чернов, С. О. Гайдученко ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 97 с.
5. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навч. посіб. / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.

**Програма навчального курсу
"Соціальне адміністрування"**

Укладач: *Спіріна Тетяна Петрівна*, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка